

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

103. An in anticipatione comestionis in die ieunii detur parvitas materiae?
Idem est, si comestio postponitur. Et pro utroque casu assignatur hora. Ex
p. 5. t. 5. r. 10.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

Negatiue respondeo cum Leandro de precept. *Eccles. tract. 5. disp. 5. q. 30.* vbi sic ait. An omnes ieiunantes possint licite sumere paulo ante prandium, quodcumque genus cibi, & in quacumque quantitate; Respondeo posse sumere quodcumque genus cibi, & in quacumque quantitate paulo ante prandium, hoc est quarta parte horæ, plus minusve ante prandium. Ratio est, quia illa comestio, seu sumptio cibi participata per hoc breue tempus, vnam, & eandem facit moraliter comestionem; cum prandio: ergo licita erit, & sic sine fractione ieiunij sumi à quocumque poterit. Idem docet Pater Vidal in *Arca Theolog. lib. iii. de ieiunio. Inquisit. 1. n. 62.* sic asserentis: Ad id non violare ieiunium sumentem paulo ante prandium aliquid cibi etiam in magna quantitate, dummodò ante prandium non interponatur notabile tempus, sed tantum illud, quod moraliter censetur idem cum tempore prandij, vt est per quartam partem horæ, aut tertiam ad summum. Ratio est, quia tunc illa comestio habetur tanquam proxima dispositio ad prandium; & veluti inceptio ipsius prandij, vnde non erit diuersa comestio, sed pars vnus integræ comestionis cum ipso prandio, deò, &c. Et hæc omnia præter Doctores citatos, docet etiam Palqualigus *decis. 127. per totam;* quibus ego libenter adharo.

2. Sed hic obiter pro Confessarijs obseruanda sunt aliqua. Primo, quod in die ieiunij possit quis parum cibi sumere, casu quo prandium sit valde dilatandum, quia longa dilatio prandij, communiter loquendo, semper causat debilitatem, sed propter hanc obseruandam, est licitum sumere mane aliquid cibi: ex *q. 2.* Secundum: inferuientes mensæ Secularium possunt ieiuniorum diebus aliquid cibi sumere, antequam seruiant, & postea comedere: quia tunc omnes, tam Domini quam eis seruientes, incipiunt prandium: sed horum, per aliquod interruptur tempus, vt memineri suo latifaciant. Tertio: etiam Religiosos inferuientes mensæ, posse sine fractione ieiunij aliquid comedere, antequam seruiant quia eadem pro his, ac pro secularibus ministrantibus militat ratio. Quartum, posse Religiosos legentes ad mensam, ante lectionem aliquid comedere; quia iam censetur pro omnibus Religiosis prandium inceptum: ergo suo parum, siue multum legentes legant, omnes possunt absolute aliquid ante lectionem comedere, & postea prosequi, aut finire coenam. Sed difficultas est, an huiusmodi ad mensam seruientes, & legentes possint diebus ieiunij ante seruitium, & lectionem, non solum in modica quantitate cibum præsumere, verum etiam in magna? Et respondeo posse etiam cibum in quacumque magna quantitate præsumere; quia vt supra est visum, prædicta sumptio cibi, est inchoatio prandij, post seruitium, & lectionem futuri; ergo cum eadem comestio sit cum sequente moraliter, nihil refert quod id, quod præsumitur sit in parua, aut in magna quantitate. Et hæc omnia docent Doctores, quos citat, & sequitur Leandro, *vbi supr. à quest. 24. q. 29.*

3. Notandum est hic obiter, quod si quis inadmitteret cibum sumeret in die ieiunij, ieiunium non frangeret, sed tenetur illud seruare, quia licet illa comestio, vel quia carniuum, vel quia pluries facta, constituat ieiunij aduersari videatur, tamen prorsus est inuoluntaria respectu ieiunij, nec præceptum videtur solui, nisi per actum voluntarium. Et si casus accideret in Praxi; ita me gererem, vt si comestio sit æquiualens prandio, eo die non sumat nisi refectiunculam, si comestio æquipollet refectiuncule, sumat eo die tantum prandium; si neutri obparitatem æquiualeat, tunc sumat prandium, & refectiunculam seruans formam ieiunij. Et si Aucto-

rem huius praxis desideras, vide Rocafull. in *Praxi Theol. moral. tom. 2. lib. 3. de precept. Eccles. cap. 4. num. 59.*

RESOL. CIII.

An in anticipatione comestionis in die Ieiunij detur paritas materia?

Idem est, si comestio postponitur.

Et pro utroque casu assignatur hora. Ex p. 5. tract. 5. Ref. 10.

§. 1. **N**egatiuam sententiam docet nouissimè Ioannes Sancius in *selectis, disputat. 53. numero 2.* vbi sic ait. Indulgendo ieiunantibus, quod hora vndecima queant se reficere, latus terminus assignatur, infra quem nullus extat debilis, aliàs si alter posset assignari infra illum; etiam aliud paruum spatium licet antepone, & sic in infinitum. Deueniendum igitur est ad terminum, infra quem alius non designatur, sicut in sponsalibus septennium completum Mathematicè requiritur. Sicut enim ætas, quæ iure præscribitur, in indiuisibili consistit, ne quisquam possit illam suo priuato iudicio mutare, vt bene aduertit Sanchez *lib. 1. de matrim. disp. 16. Aegid. disput. 2. n. 55. Basil. lib. 12. c. 5. Hurt. de matrim. diff. 14.* Sic & hora, quæ communiter à Doctores assignatur, (quod enim parum distat à re, nihil distare videtur,) non habet locum in termino præscripto à iure, siue quod æquiualeat, à communi Doctorem. Ita Sancius, nimis quidem scrupulosè.

2. Et ideo aliqui putant, per semihoram, immò & aliqui per horam non peccare laicos mortaliter, si anticiparem in die ieiunij comestionem, & ita ego in *par. 1. tract. 9. resolut. 17.* pro hac sententia adduxi Mofesum, & Filliucium. Verùm hæc questio in mea opinione non habet difficultatem; nam ego cum multis Doctores vt patet in *loco citato,* docui, quamlibet anticipationem horæ in comestione ieiunij non esse peccatum mortale; & ita etiam hanc sententiam docet Ioann. Henriquez in *compend. cas. moral. cap. 18. numero 5.* vbi sic ait. [En el dia de ayuno se deue comer à hora competente, que es, desde las onze del dia hasta las tres de la tarde, pero si la comida se antepusiese, ò postpusiese de su hora, no sera pecado mortal, sino venial, como lo dize Toleno *lib. 6. cap. 4. num. 4.* Y si se antepusiese ò postpusiese con causa, no sera pecado alguno como por razon de auer caminar, y en este punto anduuo muy riguroso Nauarro *cap. 21. numero 27.* diciendo que es pecado mortal anteponer la hora de la comida.] Ita ille, quicquid in contrarium asserat Ludouicus de San Iuan in *summ. q. del ayuno, art. 13. diff. 1. cap. 2.*

Sup. hoc in Ref. præter, & in Ref. seq.

Quæ hæc sequetur, si-guanter §. Notandum, est, sed lege eam per totam & vide inf. Ref. 105.

Sup. hoc in Ref. not. præ-ter, §. No-tandum, à lin. 3. & inf. Ref. 105.

RESOL. CIV.

An qui in diebus ieiunij notabiliter anticipat horam comedendi, peccet mortaliter?

Et queritur, quantum possit absque dicto peccato mortali præueniri dicta hora comedendi?

Et an Religiosi qui habent priuilegium anticipandi prandium per horam possint per horas cum dimidia prandium ante meridiem præuenire? Ex p. 1. tr. 9. Ref. 27.

§. 1. **A**firmatiue respondet ex neotericis nouissimè Fagundez *Præcep. 4. lib. 1. cap. 13. numero 4.* doct. duar. & ex eadem Societate Reginaldus *tom. 1. lib. 4. cap. 15. præcedentiæ num. 191.* Azorius *p. 1. lib. 7. cap. 11. q. 4.* quod antea do-

Sup. hæc lege doct. duar. præcedentiæ Ref.